

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

—VENTA: 30 exemplars, 1 pesseta; Un número, 5 cèntims.—Sort a llum los divendres ab tota regularitat.—SUSCRIPCIÓ: Espanya, 1 pesseta trimestre; Extranjer, 2.—

NOUS PROJECTES MILITARS

Los pobres, per sos pecats, ne seràn vuyt anys soldats.

Y pel rich no hi haurà engany, pnig no més ne serà un any.

Y ls més ruchs seminaristas no ho seràn... per ser carlistas.

LOS GLERI-CARCAS DEL AMPURDÀ

La terra catalana clàssica de la Llibertat, l'Ampurdà, està actualment sent objecte del maquiavelisme de la gent de boya i de sotana, que procura veure si pot clavar sas ungles en aquell liberalíssim país que may ha pogut dominar.

Lo seu centre d'operacions està actualment fixat a Figueras per una part, y a La Bisbal per l'altra.

La instal·lació dels anomenats centres catòlics es la senyal certa de disposarse a la lluita, y las peregrinacions son la primera canonada de combat.

Ensayat lo sistema a Garriguella, y perduda la primera gran batalla en los carrers de Figueras, ara l'arcuenderisme ampurdanès s'ha escorregut cap a La Bisbal, ahont prova si fara millor fortuna.

La bestia carcatòlica no 's cansa, y es precis que tots los liberals del Ampurdà se disposin a matar l'aranya a temps.

No 's dongueren per venuts ab lo de la peregrinació a Garriguella, y l'diuenje passat pensaven provocar novament los sentiments liberals del país ab una funció de desagrasia que tenia de passejar pels carrers de Figueras la vera-crua que s'avia escalabrat lo diuenje anterior. A tal funció los carcas no més convocaven homes de divuyt anys en amunt.

Lo reto no podia ser més directe als liberals, y los liberals l'acceptaren, dihent en alta veu per tot, que lo que sobrava als carcas era l'legua per fer aquella funció.

Y tot succeí igual que quan lo cèlebre rosari de la aurora de la Mercè en aquesta ciutat. En lloch de sortir de l'iglesia las carcas se embrutaren a la sotana y ho deixaren corre, perquè al cap y al fi s'estiman més patir molts anys en aquest mon que anarsen a la gloria de cotreguda.

Y ahondonsa Figueras han format ara son centro a La Bisbal.

Y allí l'pare Tarró, lo fill Bech y l'esperit sant Joan Gros, organisan la campanya que té d'acabar posantlos una esquina com un tom-tóm.

A la inauguració del Centre de catecòlics hont los sermons subversius cridan visca l'papa-rey! preludi de visca Carlos VII! y 's atachs als liberals, masons, escolas laicas y demés institucions del dia no paran ni un moment.

Las fanáticas vellas y 's hipòcritas de levita son sos primers puntals, y moltes vegadas logran també ferse apoyar d'aquesta plaga de partidaris del tant me ja que presumen de liberals.

A La Bisbal han lograt ja 's carcatòlics minar la redacció del Eco Bisbalense, que en son últim número publica una encomiástica y ridicula apologia del centre de catòlics de aquella liberalíssima vila, minada avuy pels hipòcritas y pels fanáticos.

[Liberals del Ampurdà! Alerta, y no permeteu que deshonrin vostra historia los partidaris del absolutisme, que baix capa de religió pretzen fer de vosaltres uns estúpids partidaris del més fanàtic, ximple y viciós de tots los esquitos de rey: l'heros d'Oroquieta, de las baylirinas y del As d'Oros.

EN L'ATENEU DELS SENYORS

Lo divendres de la setmana passada continuà la discussió sobre l'socialisme, acabant son discurs lo Sr. Lluana.

Comensa recordant que en la sessió passada ha exposat un sistema social complet basat en la organizació del treball, que no coarta per res la llibertat individual y que consagra todas las iniciativas y garanteix tots los estímuls de la personalitat humana.

Exposat lo socialisme modern, diu l'orador, nos toca entrar a la segona part del tema, ó sia a veure quinas son sas relacions ab lo progrés.

Pera fer tal feyna entra a analisar la Memoria del Secretari que serveix de base a aquesta discussió, y comensa pera combatre d'ells la diferencia que fa de comunisme y socialisme, puig creu l'orador que l'primer no es res més que una calificació del segon.

Legeix luego varios párrafos de la Memoria, combatint la idea en ella exposada de que la

Internacional a Espanya no més havia tingut adeptes entre 's treballadors del camp, quan precisament fou tot lo contrari. Analisa després la part de la Memoria que tracta dels partits socialistas dels Estats Units, y 's dol de que tan a la lleugera s'expressin conceptes sense conèixer las ideas d'aquells partits.

Combat també la afirmació respecte a quins països d'Europa tenen adeptes las escolas de Marx y de Bakounine, y prova las equivocacions que respecte a aquest punt estan escrites en la Memoria, que casi resulta no saber lo que 's pesca, sobre tot al afirmar que 's partidaris de Bakounine no volen res més que la violencia y 's de Marx res més que 's medis legals y pacífics.

Entra a analisar la última part de la Memoria, ó sia la que fa referencia a las relacions del socialisme ab lo progrés, y s'atura a analisar la idea de Deu, que diu lo Sr. Secretari ser la veritat única, buscant quina idea del Sr. Suprem serà contraria al progrés y quina podrà ser favorable, y troba que todas las religions positives tenen de serli contraries, perquè al crear dogmas fundats en fets sobrenaturals pera apoyarse, ve després la ciencia a destruhirlos, y no podent las religions positives renegar de allò que las ha donat vida, tenen per forsa que posarse en pugna ab lo progrés, com succeíx avuy ab lo catolicisme, que no poguent despendre, per exemple, dels dogmas de la resurrecció de la carn y de la virginitat de Maria...

Lo Sr. President.—Me veig en lo cas de tindre d'advertir al orador que hi ha un article en lo Reglament del Ateneu que prohibeix discutir materias religioses.

Lo Sr. Lluana.—No podia may pensarme que en una corporació científica ahont tot se té de discutir, pogues existir un article en lo Reglament que privés la lliure emissió del pensament. Grans aplausos en lo públic.

Lo Sr. President.—Ordre, ordre. Toca fort la campaneta. La Presidencia hi deixat tota la latitud possible en aquestras discussions, mes sa senyoria té sobrada il·lustració pera comprendre que podrien ferli càrrecs si deixés de cumplir lo que disposa l'Reglament.

Lo Sr. Lluana.—Tant es aixís, que la presidencia hauria faltat a son deber no advertint-me, com si jo hagués conegut tal disposició reglamentaria; tamposch li hauria donat lloch a interrompre.

Lo Sr. President.—Pot continuar sa senyoria. Y continua l'Sr. Lluana, si bé tenint de modificar essencialment son discurs al trobarse que allí no 's podia parlar de religió.

Continua llavors llegint alguns párrafos de la Memoria, que refuta ab argument contraris als allí exposats, y posa de relleu algunas contradiccions. A la afirmació capital de la Memoria de que el socialisme li falta una base moral, respon lo Sr. Lluana no ser així cert, per quan accepta la moral social, mil voltes més justa, racional y lògica que tota moral religiosa, com hauria probat si se l'hagués deixat ficar en aquest terreny.

Passa a la última part de son discurs, ó sia als medis que tenen d'empayar los socialistas pera arribar a son fi.

En primer lloch coloca la instrucció y la educació, que diu l'orador no son iguals, luego la possessió de la ciencia y la evolució, y per últim la Revolució social.

La instrucció y la educació creu que tenen de proporcionarsela los obrers mateixos en tot lo que 's sia possible, pera no rebrela mistificada. La ciencia tenen de procurar també possehir-la. S'ocupa dels proletaris científics, y 's troba en un estat d'exploració al igual que 's obrers manuales, excitantlos a que vulgan emanciparse tots junts. Analisa l'traball del enginyer, del artista, del literat, del escritor, del periodista, y a tots los troba victimas de la explotació del home per l'home, y 's diu que si ells no van al socialisme los socialistas aniran cap a ells pera inñionarlos de virus revolucionari y emancipador.

De la evolució diu que no precisa cyudarsen, perquè ella sola s'electua com lley fatal de la humanitat.

Analisa las huelgas y las troba del tot inútils pera resoldre'l problema social, sent no obstant molts cops necessarias pera donar consistencia a la classe obrera y elevarla com a potencia en la vida de las societats modernes.

Passa luego a ocuparse de la política demodadora adoptada pels collectivistas espanyols, y

troba que té la lògica del radicalisme de sas ideas, y rebutja energicament lo calificatiu de indiferents que per apartarse del parlamentarisme los donan alguns politichs avansats. Nega també que sa retirada de la política hagi fet cap mal a aquestos partits adelantats, sino ans al contrari un immens be, puig ells inspiraran molta més confiança a las classes conservadoras, en quinas tindran al fi d'apoyarse, tant com més los partits socialistas los passen al devant. Y si 'm dibéu que aquesta conducta pot portar exageracions, continua l'orador, jo os diré que may las dels obrers podran superar las de la burguesia, com vos ho vaig a probar. Y llegeix uns párrafos d'uns diaris dels Estats Units, que dihent que pera acabar una huelga no hi ha res millor que agitar tots los huelguistas y condemnarlos, que a un obrer que tinga gana no li ha com aumentarli la racció de balas y bombas y que al que estiga sense feyna se l'té de cassar com una bestia fera.

S'ocupa de la Democracia y de la missió que li està reservada per la historia de tancar lo período de la edad metafísica y obrir la porta a la edad positiva, a la edad de la Ciencia Social.

Passa a analisar com pot venir una transformació social, y aquí no troba més medi que empayar la forsa. Pot no ser sangrenta la Revolució reformista, mes no pot deixar de venir per medi de la forsa, puig cap cambi radical se ha operat en lo mon, y menos que llastimi tots los interessos creats, que no siga per una sacudida violenta, ja que may los poseedors dels privilegis y afavorits per la injusticia social han deixat ni deixaran pacíficament despullarse de lo que determina l'injust privilegi, del que ja se n'han format un dret a sa manera per la forsa de la costum. Lo mèrit dels socialistas, diu l'orador, té de consistir en madurar be la Revolució Social, y en fer-la, quan arribi son dia, lo menos sangrenta possible, pera seguir desseguida una conducta d'atracció que sagui partidaria de la reforma social a sos mateixos enemics, lo qual en gran manera té de contribuir a cimentar la gegantina obra emancipadora.

Al arribar aquí diu lo Sr. Lluana que ha acabat la materia de son discurs demostrant que l'socialisme modern, al basar son sistema en Llibertat y Ciencia, y al consagrar aquesta ciencia la igualtat de medis a la vida, està en perfectas, armonicas y simplicas relacions ab lo progrés, ja que sols per la Llibertat y la Igualtat pot arribarse a la Fraternitat del género humá, verdadera esencia del progrés desitjat, que no es modern ni antic perquè tota mens de calificatiu li sobran.

Diu que pera discutir sobre socialisme, es precis partir del principi de considerar bona ó mala la societat present. Si s'creu bona la organizació social d' avuy, ja 's té bon peu de discussió pera oposar a las doctrinas del socialisme las practicas de la societat actual. Mes si s'creuen injustas las vigentas institucions socials, si s'creu injusta la explotació del home per l'home, allavors es precis saber ab qué s'té de suplir aquesta injusticia, ó de lo contrari no es més que un luxo lo permetre combatre al socialisme. Si s'creu injusta la societat actual, precisa estudiar lo problema, y quan se sapiga com resoldre'l, llavors s'ha adquirit la plena capacitat pera discutir sobre socialisme.

Entretant los socialistas, acaba l'orador, continuarem servint al progrés buscant lo camí de la perfecció que té de conduhir al benestar moral y material de tota la especie humana.

Un prolongat aplauso resonó en lo saló, y van repetirse, ab més entusiasme encara per part dels obrers, las felicitacions de que fou objecte lo Sr. Lluana al aixecarse la sessió anterior.

Dilluns d'aquesta setmana continuà la discussió, fent us de la paraula lo Sr. Balagueró pera rectificar.

Y tingue tant de rectificació son discurs, com de xinos tots los que l'escoltavan.

Rectificar es desfer los conceptes equivocats que s'han atribuït al orador, y res d'això va fer aquell jovenet simplich, sent son discurs res més que una mal engignada parodia de contestació a las ideas exposadas pels senyors Lorenzo y Lluana.

Verdaderament ha sigut una amagada d'ou lo que han fet al Sr. Balagueró si donarli entenen de contestar als obrers mencionats. Ningú menos indicat que ell, si s'excepti lo se-

nyor Domenech, de tots los que han pres part en la discussió del Ateneu sobre'l socialisme, pera fer aquesta feyna. Desbordat en sa oratoria sense seguir cap plan ni concert, salpicant de tot arreu sens concretar d'en lloch dels discursos que pretenia contestar, é interpretant las ideas y conceptes exposats com millor li conuenia, semblava que pesis una diarses de cervell que l'obligava a fer una abundant y atropellada deposició de paraulas, sens cuidar-se de res més que de quedar descansat. Aixís fou que en mitj de las disbauses de sa oratoria atribuhí al Sr. Lorenzo que solament esperava una quartelada pera donar la felicitat als obrers a costa dels ríchs d'avuy que allavors comensarien a ser pobres en castich de sos pecats, y al Sr. Lluanas l'haver dit que la dona tenia d'entregar-se a treballs corporals, com no eran treballadors los que portaven levita, que qui no volgués profundir del modo que las colectivitats obreres disposessin tiníria de morir-se de fam, y deduhí que'l socialisme exposat crearia la usura, la esclavitut, la guerra civil continua, la abolicció de la familia y tot lo que li vingué a la boca; acabant de sobte, quan tothom menos s'ho esperava, igual que un caball desbocat quan pega de cap contra una pared.

L'auditori va riure, lo públich algun cop va eshalotarse, un socio va interromprel varias vegadas, la presidencia tocá la campana y... vamos, que enrahoná una hora divertint més que interessat. En fi, lo discurs del Sr. Balagueró no pot tractarse en serio, y acabem pera no molestarlo més.

Repetim lo que dihém més amunt: al senyor Balagueró se l'han ritat y ell no ho ha conegut. Los que podían y devían contestar als obrers no han volgut donarse tal feyna, y ab molt salero han fet carregar los neulers al senyor Balagueró, que s'ha deixat caure al parany ab santa innocencia, tal vegada seduhit per la idea de conquistarse'l títol de mestre en gay socialisme. Valgam santa Rita! Si tot lo que s'ha contestat a las ideas exposadas pels obrers Lorenzo y Lluanas es com lo del Sr. Balagueró, quedarán il·lustrats los anti-socialistas del Ateneu.

De tots modos no s'hoaurá perdut lo temps, puig si ho ne pels socios del Ateneu, pel numerós públich obrer que assistíe a aquesta discussió será aprofitat l'esforç dels socialistas. S' aixeca la sessió per no haverhi allí ningú previngut dels que tenen d'anar prenent la paraula.

Avuy divendres, a las nou de la nit, continuaré la discussió.

EN INCIDENT

L' ATENEU BARCELONES

Entre las moltas anomalias que tot sovint pel mon se troban, no 'ns ha semblat pas de las menos importants la que motivá l'incident d'haver interromput lo president de la secció de Ciencias Morals y Politicas del Ateneu Barcelonés al Sr. Lluanas quan aquest feya son discurs en aquella corporació lo divendres de la setmana passada.

Lo motiu alegat per la presidencia es un article del Reglament. Anem donchs a veure aquest Reglament y allí trobarém la esca del peccat.

Lo regímen del Ateneu Barcelonés está indicat en uns Estatuts que contenen 53 articles y un Reglament interior que 'n té 91.

En lo primer article dels Estatuts, al tractar del objecte de la Corporació, s'hi consigna «la propagació dels coneixements científics, literaris y artístichs.» En l'article segon, al tractar dels mètodes, consigna «la lectura, la discussió, la ensenyansa, etc., y la conversació.» Deixém apart la tonteria de consignar la conversació en los Estatuts, y tirém avant.

L'article 8.º diu lo següent: «Las exposiciones al Gobierno y a las autoridades, las comunicaciones a otras corporaciones, y las conversaciones y discusiones no podrán versar jamás sobre objetos políticos y religiosos, de los cuales queda enteramente inhibido el Ateneu.»

Aquest article es una monstruositat. Rampón y xavacá en la forma, es sobradament draconiana en lo fondo pera que puga cumplirse en los temps presents. Qui es capás de prohi-

bir que las conversacions que allí se sostinguin deixin de versar sobre assumptos polítichs ó religiosos? Qué es aixó de versar sobre objectes polítichs ó religiosos? Qué s'entem per objecte en aquella corporació? Y pensar que aquells Estatuts deuen haver sigut confeccionats en un agregat de sabis! Mes tirém avant.

Per l'article 17 se disposa que qui falti al article 8.º se considerarà que renuncia al dret de soci. De modo, que qui comenarí sobre religió ó política, dat de haixa. Y entenguis be que, segons los Estatuts, aixó reia igual per qui defensí que per qui atacá qualsevol religió, com per qui apoyá ó combati qualsevol acte, govern ó institució política. (Pot donarse res més absurdó y denigrant per uns socios que tala barbaritat consoen!) Mes aném seguint.

Per l'article 18 se disposa que l'Ateneu se dividirà en set seccions, prenem la 3.ª lo nom de Secció de Ciencias Morals y Politicas. Y diu l'article 19: «Cada secció se ocupará de los trabajos teóricos y prácticos a que se presten los objetos [...] que su denominación expresa.»

De modo, que la secció de Ciencias Morals y Politicas té d'ocuparse dels treballs que sa denominació expresa, y qui discuteixi ó conversi sobre religió y política se considerarà que renuncia a ser soci. (Poden dirse més disbarans en menos reglaments!) Donchs aixó es lo que está vigent en aquesta corporació de sabis anomenada Ateneu Barcelonés.

Es possible la observancia del article 8.º dels Estatuts quan se posa a discussió un tema com lo del Socialisme? Y si aquest article está en desús, com crevem fent favor al Ateneu; ¿qué la invocació d'ell pera privar al Sr. Lluanas d'entrar al análisis de las religions positivas y comparar la moral religiosa ab la moral social?

Si l'article invocat está vigent, sobre allí, no tan sols la discussió sobre'l socialisme, sino també la Secció de Ciencias Politicas y Morals; y si l'article está en desús, com ho demostren las materias que allí s'tractan, va sobrar la interrupció al Sr. Lluanas, que podia y devia entrar al análisis y starch de todas las religions y dogmas que tingües per convenient.

Tal es nostra ferma convicció, que estém disposats a sostenir contra tota la colla de advocats, comerciant, batxillers, literats, doctors, periodistas y demés especies de sabis encatronats que poblan los salons del Ateneu Barcelonés.

Altre cop se presenta amenassadora la qüestió de la guerra europea, sent la gota que fassí vessar la mesura la rivalitat de Fransa y Alemania.

Una malifeta de la policia alemana pera atraure una autoritat francesa de la frontera y endúrsela a Metz, es lo misto que amensassa encendre la guerra.

La diplomacia, servint no a la justícia sino 'ls interessos del govern que la paga, acaba d'embrollar l'assumpto.

Totas las demés grans nacions se preparan per las contingencies que pogan sobrevénir.

No fora ja hora de que 'ls pobles s'ocupessin d'ells mateixos y defensessin sos interessos comuns en lloch de anarsen a ferse matar per tal ó qual tirá?

Gran entusiasme pot causar als espanyols l'enterrarse de las últimas discussions del Congrés sobre'l Jurat.

Lo Sr. Pidal tira en cara del ministre de Gracia y Justicia que ell ha afirmat que'l Jurat es dolent, y ara l'ha implantat.

Y'l Sr. Alonso Martínez contesta al senyor Pidal que ell ha dit y escrit que may transigiria ab la tolerancia religiosa, ab la que no fora ministre encara que'l Papa ho volgués, y no obstant ha sigut ministre d'en Cánovas.

Y al contestar y reconstrar l'un y l'altre, tots dos no tractan pas de sincerarse ells, sino de provar que son antigonista ha fet pitjors canbis que'l que s'antigu.

Dirán a qué conduheix aixó? Donchs a res més que a provar que tots som uns.

En Castelar diu que quedarà satisfet del govern d'en Sagasta si establece'l Jurat. Y'l poble está més que satisfet de tots dos. N'está tip.

Lo consell local de Reus format pels representants de las societats obreras adheridas a la Federació de Tralladors de la regió espanyola, ha felicitat a la redacció de LA TRAMONTANA per la part activa que ha pres en la discussió sostinguda en l'Ateneu Barcelonés sobre'l socialisme.

Agrahim a nostres companys de Reus la felicitació, que 'ns prova que havém sapigut cumplir nostre deber.

Lo general Martínez Campos no está conforme ab las reformas del general Cassola. Se compren.

Ell no vol la cassola, sino la cullera. Y vol tenirla pel mànoch... tractantse de la del ministre de la Guerra.

Los conservadors trenquen la benevolencia al govern.

Y vetaquí que en Sagasta tindrá de posarse un braguer a la benevolencia.

Si no vol que li surtin las institucions per mal puesto.

Dimecres de la setmana entrant, a las 9 del matí, comensará la vista en judici oral y públich de la causa seguida contra'l Sr. Fius y Pala ab motiu de la denuncia d'un article publicat en LA MONTANA de Manresa y en LA PUBLICIDAD d'aquesta ciutat sobre 'ls successos ocorreguts a Manresa la nit de Sant Ignasi, y dels quals nos ocuparem detingudament en LA TRAMONTANA.

La provocació carcuda d'aquell dia l'han pagada 'ls liberals ab processaments.

La defensa corre a càrrech de nostre amic lo distingit advocat Sr. Valles y Ribot, y no cal dir que será notable com todas las sevas.

A la vista compareixerán una colla de testimonis que donarán interés y ameniat al acte.

Procuratém assistirhi y ferne una racconeta en lo número próxim a nostres llegidors.

Y conhém en poderlos donar impresions favorables a la abolicció del Sr. Fius, que desistim de tot cor.

Se 'ns ha dit que algunas ratas de sagristia de la Barceloneta estan cometent verdaders abusos contra moltas noyas d'aquella barriada fentlas entrar contra la voluntat de sos pares en algunas d'aquestas associacions que baa la capa de la religió amagan tota mena de vicis y defectes.

Com las noticias que se 'ns donan son algo graves, procurarem enterarnos en be, y estigan segurs nostres llegidors de que fins los sorts nos sentirán al tractar aquest assumpto.

Després de treze mesos de bragar contra tota mena de dificultats, per fi diumenya va celebrarse ab gran cerimonia a Palafrugell lo matrimoni civil de Francisco Gimbernat y Teresa Castelló, donant un mal dia als ensotnats y gent de sagristia, puig lo casament va ferse ab bombo y platera, assistinthi gran gentada.

Aixó de que se 'ls vagi perdent la menjadora es cosa que desespera als reverents.

Ab lo títol de Metral·la humorística se posará próximament a la venta un tomet de poesias d'en Q. Roig, que s' vendrà a tal en las principals llibrerias y kioscos.

L' ART CAP PER AVALL

Fació lo poeta mil versos y un prólech, y 'n forma un monólloch ó un' obra com cal; la dona a la impremta, li costa vint duros, y creu que 'ls aprons ab ella no caben.

Ab públich la lliensa ab-sant heresia,

¡mes la patrioisme
avuy no hi es ja!
la vents va magre,
los diaris se parlan,
no se tot y que'n garlan
los quartins... ¿vau alit?

Lo poeta sospira
mirant las estrellas...
¡que pocas costillas
de la obra ha menjat!
la vol fer començar,
mas per' alvaria
té que regalarla
à tots los companya.

¡Vint duros li costa
y dos no'n fa encara!
la comitat clera
ab poca ha trobat,
de que avuy l'artista
per tot s'abandona...

¡Y l'obra, que es bona,
se ven als encantat!

JOAQUIN ALNE RABELL

A Cartagena s'ha donat una corrida de toros per fer quartos à fi de cubrir los gastos d'una professó.

Celebre aquest consorci del catolicisme y la fauromaqueia.

La civilització está entre ells à la mateixa altura.

Al rector de Vilassar de Mar, n'hi falta un bull. Després de haver vomitat mil tempestats contra l'Ateneo de la classe obrera, procurant sustreure 'ls noys que hi van à aprendre de lletra y de solfa, organisa aqueix altre dia una caravana de bestas y escolans, y cantant lo *Kiriyeleison* se encaminaren à la ermita de la Seta à fer un fart, y com allò de «Brams d'asc no pujan al cel» no es del tot veritat, Deu, que ja 'ls estava esperant detras d'un núvol, los recompensà per son escándol, ab una pedregada que 'ls feya saltar pitjor que cabras.

Lo mes bo, que las llanudas ovelles arribaren fotes unas granotas y deyan que no se havian mollar. ¡A quant arriba la fe dels llusos!

Ja ho veu, mossen Joseph; fins lo cel ja 'ls treu de las fonts à cops de pedra!

Creguim, vágissim del poble, y Vilassar tornarà à ser una bassa d'oli.

Fa alguns dias que 's comensan à veure alguns hàbits de frare per ferts barris de Barcelona, sobretot per l'ensanche ahont viuhem més senyors.

Barcelonins; es precis amanir lo bastó de las grans solemnitats.

Aquesta indecència freresca no debém tolerarla ni un moment.

Al tornar mossen Marturià de Fonteta d'una feyna religiosa de La Bisbal li caygué desde una teulada un canot de mesurar blat al cap, deixantlo fet un carlí, es à dir, tomo.

Al sentirse que 'l cap li feya bòlit, contan las cròniques que mossen Marturià feu pitjor que un carreter cremat quan la mula se li encolla.

Que no es tot hù predicar entre pagessos ó rebre recados de la Providencia entre cap y coll.

Lo rector de Cornellà está que bufa contra tots los morts que s'enterran à la tarde, perque aixís no se 'l fan funcions de cos present y 'ls ingressos rectorals minavan d'un modo que desespera.

Del desconsol las ha tornat à empenèdre contra la escola laica, que 'l segueix encaparrant més del que li convé.

Y acabarà per portarlo à Sant Boy.

Lo rector de Riells ha descubert un nou pecat, que al poble ja li diuhem lo pecat dels cinch cèntims.

Aquest pecat se comet quan entre dos no mes llogan una cadira à la iglesia, ó be si llogentre una per una sola persona no paga 'ls cinch cèntims à que ara ho ha posat lo rector.

Y que 's condemna qui no paga 'ls cinch cèntims no hi ha pas cap dubte. Aixís va dirho l'ensotanat l'altre diumenje desde 'l cossi de la bogada espiritual, inspirat directament pel Sr. Sant Esperit.

Ab això, feligresos de Riells, ja ho sàbeu: ó esquitxar cinch cèntims cada festa, ó condemnarse.

Be prou baratet que podèu salvar l'ànima... y 'l rector.

Aquel capellà molt Gros de prop de La Bisbal, que fa duas setmanas diguerem que havia predicat contra *La Passió* dihent que la que feya de verge en estant llesta se n'anava à fer de prostituta, aquest últim diumenje rectificà devant de sos feligresos, dihent que lo que ell volia dir era «que podria ser possible que anés à fer de prostituta».

Home, si à buscar cosas posibles aném, molt més facil es que arribi vostè à caminar de quatre potas y anar vestir ab sarris.

Per lo qual no tindria de fer grans esforços.

Lo rector de Sant Antoni de Valls no va voler donar unas estampetas als noys que feyan la primera comunió, com allí s'acostuma, alegant que 'l dia de Pasqua, per' anar à menjar la mona, deixaren d'assistir à doctrina.

Y quina me'n fan los noys! Ab aquesta santa innocencia que alguns cops peca de massa maliciosa, acordan *motu propi* no entregar al rector lo ciri que era costum donarli després de la cerimonia.

S'empija 'l rector del atreviment y del perjudici que això li porta, maltracta als noys y 's amenaça.

Quina me'n fan llavors aquells xavalló! Agafen pedras y tronxos y comensan à apedregar al rector.

Y ja tenim al prebere camas ajudeume cap à tancar-se à la rectoria.

Si à la primera comunió ho pelan aixís aquella brivalla, lo dia que hi tornin lo rector se n'anirà al cel.

En Jaumet dels Ventalls (a) rector, ha pogut tornar à ficar la bruixa entre las orquestas de Granollers, si be no més que à mitjas, puig si be *la Catalana* s'ha negat à un enterro civil, en cambi 'ls *Agustinets* hi han anat molt gustosos, fent que 'l rector se dongui als mil y un diables.

Lo reverent ara procura fer tot lo mal que pot als Agustines escribint als seus colegas dels pobles vehins interessantisos à fi de que impideixin que 's llogui dita orquesta.

Ara toca fer lo mateix als liberals en favor d'ells, y veurém si podrà més l'ensotanat ó l'esperit liberal de Granollers.

Fa pochos dias que un putner devot de Carme va posar mantega de trasero à la reixeta de la gabia dels pecats, y vetaquí que quan lo penitent acostà 'l morro à la senalla mística se troba que 'l reverent li diu:

—Mestre, si no esteu be de ventrell purgavuos, y no vingúeu aquí à deixar anar aquestas gantas.

—Pare reverent, contestà tot vermell lo pecador, li puch assegurar que no hi sigut jo, y que la mala olor la sento al haverme acostat al confessorari.

—Bo, si voldréu dirme encara que soch jo qui m'he llufat...

—Ja veurà, com la mala olor ve de dintre...

—¡Indecent! Aquí 's venen à deixar los pecats, mes no aquestas pestes.

—Ja veurà, replicà 'l penitent enfadat aixecantse, deixemho per un altre dia.

Y plantà al perdona pecats.

Vingué un altre penitent y continuà la pudor, que 'ls feu interrompre varias vegadas la confessió, fins que cap al final s'adonaren que tots dos estavan plens de bolets.

Llavors deixaren la bogada del ànima y passaren à la sagristia à ferla de las parts del cos que més ho necessitavan.

Una verdadera manifestació anti-clerical resultà à Palafrugell l'enterro civil del cadavre del malaguanyat Josep Sebastià Guilló, lliurepensador, à qui 'ls ensotanats volian entabanar à última hora amenassantlo ab las penas del infern y ell dihentlos que si no 'l deixavan

morir ab tranquilitat los ho diria d'un altra manera, emplant las últimas forcas pera tirarlos escalas avall.

Al enterro assistiren més de 300 personas d'abdos sexes, una música, y tot lo poble acudí à veure la comitiva.

Convengen en aquell liberal Ampurdà aquestas manifestacions ara que 'ls carcatòlics volen probar d'apoderarsen.

Lo capellà de Llaveria va anar à confessar à Pradit, y tals foren las preguntas que feya à las donas joves casadas sobre certis actes matrimonials, que més de quatre, escandalitzadas y avergonyidas, acabavan la confessió jurant que may més se tornarian à posar à tret de confessorari de tan esferelit reverent.

No acostarse à la gabia dels pecats, y no tindrien d'avergonyirse.

Al sortir de la iglesia una professó à Vandellòs, l'alcaldé feu posar centinella à la porta ab la consigna de no deixar entrar à ningú que no tornessin los traxets sagrats y 'ls camalichs que 'ls passejavan pels carrers.

Y succehí que un devot volgué entrar à la forsa à la iglesia, perque la devoció deuria portarli pressa, y ell y centinella s'estomacaren de mala manera, quedant misericordiosament escalabrats un y altre.

Veus aquí de com la devoció es causa de pendre mal.

AHIR Y AVUY

Recordo encor molt be que en ma infentesa, quan contava no més sis ó set anys, cada festa à la iglesia à dir missas lo pare 'm feya anar.

Com era jo innocent, sense malicia, hi anava sens recel, y allí assentat sentia 'la capellana com predicava... lo que no han cregut may.

Avuy que un home soch y ab ma experiencia veig clar lo mal que han fet y 'l mal que fan, ja no veig may por res à cap iglesia, ja no veig may à cap.

Y si d'una al davant per estar pensat, quan penso en lo envitit que 'l moon está, no puch menys d'exclamar tot apartantme: —D' aquí naix tot lo mal!

PEPÉ SINDIACH

XARADA

No es barto de segú, la ha; musical que molt be sona, seguna; y donya Mançla n' es, fraz frez.

Y la Ramona y la Agnès han d'anar d'istiu que ve, per veure un tio que hi té, à prima segona tres.

J. MOKET

ROMBO

Sustituir los pichs ab lletres que, llegidas horizontal y verticalment, digan la primera rallo, una consonant; la segona, membre de voltat; la tercera, un popular músich català; la quarta, un parentiu; y la quinta, una vocal.

MISTRE TROP

SOLUCIONS

À LAS CADERAS DEL NÚMERO PASSEY

XARADA: — Si-mio. LINGÜÍSTIC: — G. Te. Nit. Geta. Tinta. Agnès. Ganyet. Taneta. Gavia. Neta. Tra. Vi. T. Grog-lifre: — Los quartos van escuros.

Barcelona: — Ellografia LA ACADEMIA, Ronda de la Universitat, 8

CORRESPONDENCIA ADMINISTRATIVA

L. S. (Perpinyà): — Rebusa 14 rais en sellos. Pensi que té un ral d'augment en paquet per cada de franquicia. J. G. (Capellades): — Habuda carta y sellos, pero no 'ha donat direcció pera convertir lo que demana. J. E. (Malgrès): — Fet l'augment. L. L. (Sabadell): — Queda rectificat lo pedido en aquest número tal com indica. F. P. (Figueras): — Enviats los extraordinaris y rectificat lo pedido fins à nove ordre.